CABANIS-ISSARTE

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GIUSEPPE TESAURO
21 päivänä syyskuuta 1994 *

1. Centrale Raad van Beroepin tuomioistuimelle esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 [1] 2 ja 3 artiklan sekä asetuksen liitteessä VI olevan J jakson (Alankomaat) 2 kohdan tulkintaa [2].

Tarkemmin kansallinen tuomioistuin haluaa tietää, onko asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan 1 kohdan tarkoittamaa siirtotyöläisten ja työntekijöiden, jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia, välisen yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tulkittava siten, että henkilöllä, joka ei ole Alankomaiden kansalainen ja joka ei ole asunut eikä työskennellyt Alankomaiden alueella tiettyä ajanjaksoa, on kuitenkin oikeus siirtotyöläisen perheenjäsenenä ja/tai jälkeenjääneenä puolisona saada kyseisenä ajanjaksona vapaaehtoisen vakuutuksen maksusta sama alennus kuin Alankomaiden kansalaisella.

2. Tämän ongelman selvittämiseksi on ensin palautettava mieliin sitä koskeva kansallinen ja yhteisön oikeus.

*Algemene Ouderdomswet*illa (Alankomaiden yleistä vanhuusvakuutusta koskeva laki, jäljempänä AOW), joka tuli voimaan 1.1.1957, on perustettu sellainen eläkejärjestelmä, jossa vanhuuseläkkeen määrä lasketaan yleensä pelkästään täyttyneiden vakuutuskausien perusteella. AOW:n mukaan pakollisesti vakuutettuja ovat kaikki Alankomaiden alueella asuvat Alankomaiden kansalaiset ja ne henkilöt, jotka joutuvat maksamaan Alankomaihin tuloveroa maassa tekemästään palkkatyöstä.

AOW:ssa säädetään pakollisen vakuutuksen *lisäksi vapaaehtoisesta vakuutuksesta*. Vapaaehtoisen vakuutuksen tarkoituksena on

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — Konsolidoituna neuvoston 2.6.1983 antama asetus (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6).

2 — On täsmennettävä, että tapahtumien ajankohtana kyseessä oli asetuksen liitteessä V olevan H jakson 2 kohta.

mahdollistaa eläkeoikeuksien saavuttaminen niitä ajanjaksoja varten, joita pakollinen vakuutus ei kata. Vapaaehtoista vakuutusta koskevista edellytyksistä on säädetty AOW:n 35 pykälän mukaisesti myöhemmillä kuninkaallisilla asetuksilla, jotka koskevat juuri vapaaehtoisten maksujen maksamista. Kuninkaallisen asetuksen, joka on annettu 24.2.1961, 2 pykälä ja 22.12.1971 annetun kuninkaallisen asetuksen 3 pykälä ovat erityisen tärkeitä esillä olevassa asiassa. Kuninkaallisen asetuksen, joka on annettu 24.2.1961, 2 pykälän mukaan "— — maksu kyseisen ajanjakson jokaiselta täydeltä kalenterivuodelta on yhtä suuri kuin suurin määrä, jonka vakuutettu voi olla velvollinen maksamaan kyseisenä vuonna *Algemene Ouderdomswet*in mukaisesti" (1 momentti); tätä säännöstä ei kuitenkaan sovelleta Alankomaiden kansalaiseen, jonka on maksettava maksu "kyseisen ajanjakson jokaiselta täydeltä kalenterivuodelta, jonka osalta hän voi hyväksyttävästi osoittaa Sociale Verzekehringsbankille, että näin määräytyvä maksu on alhaisempi, kyseisenä kalenterivuonna saadun tulon Algemene Ouderdomswetin 28 pykälän mukaisesti laskettu prosenttimäärä, tämän prosenttimäärän kuitenkaan alittamatta 5 prosenttia siitä enimmäismäärästä, jonka vakuutettu voi olla velvollinen maksamaan tämän lain perusteella kyseisenä vuonna" (2 momentti). Kuninkaallisen asetuksen, joka on annettu 22.12.1971, 3 pykälä sisältää juuri kuvailtuja vastaavat säännökset; itse asiassa ainoa ero on siinä, että jälkimmäisessä kuninkaallisessa asetuksessa viitataan *Algemene Weduwen- en Wezenwet*tiin (Alankomaiden laki leskien ja orpojen yleisestä vakuutuksesta, AWW).

Lisäksi on muistettava, että 24.2.1961 annetun kuninkaallisen asetuksen 9 pykälän mukaan nainen on vakuutettu AOW:n perusteella, jos hän on tai on ollut vapaaehtoisia maksuja maksavan henkilön puoliso, maksujen kattaman jakson ajan, jos hän oli kyseisenä aikana täyttänyt 15 muttei 65 vuotta.

3. AOW:n mukaan pakollisesti tai vapaaehtoisesti vakuutetuilla henkilöillä on oikeus vanhuuseläkkeeseen, kun he ovat täyttäneet 65 vuotta. Suurin mahdollinen vanhuuseläkkeen määrä saavutetaan 50 vuoden vakuutuskaudella kyseisen henkilön 15. ja 65. syntymäpäivän välisenä aikana; tätä määrää vähennetään 2 prosentilla jokaiselta vuodelta, jona henkilö ei ole ollut vakuutettu.

Koska AOW tuli voimaan 1.1.1957, ennen tätä päivää ei tietenkään ollut mahdollista olla vakuutettu, joten kukaan ei olisi voinut saada täyttä vanhuuseläkettä ennen vuotta 2007. Alankomaiden lainsäätäjä paransi tilannetta säätämällä AOW:n 55 ja 56 pykälässä siirtymäajasta, jolla mahdollistetaan sellaisen vakuutetun 15. syntymäpäivän ja 1.1.1957 välisen ajanjakson sisällyttäminen AOW:n mukaiseen vakuutuskauteen, jolloin seuraavat kolme edellytystä täyttyvät: a) vakuutettu on asunut Alankomaissa 59. ja 65.

ikävuotensa välisen ajan (kuuden vuoden edellytys) [3]; b) vakuutettu on Alankomaiden kansalainen tai rinnastetaan sellaiseksi (tähän edellytykseen ei tietenkään voida vedota yhteisön kansalaisia vastaan, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen asetuksen N:o 1408/71 mukaisesti); c) vakuutettu asuu yhä Alankomaissa täytettyään 65 vuotta (nykyistä asuinpaikkaa koskeva ehto, jota ei kuitenkaan sovelleta sellaisiin henkilöihin, jotka ovat olleet vakuutettuja AOW:n mukaisesti keskeytyksettä 1.1.1957 lähtien 65-vuotispäiväänsä asti).

4. Ottaen huomioon, että tällaiseen siirtymäjärjestelmään liittyvät, kansalaisuuteen ja asuinpaikkaan perustuvat edut eivät olleet kaikkien siirtotyöläisten saavutettavissa, neuvosto sisällytti tätä varten sosiaaliturvaa koskevaan yhteisön järjestelmään säännöksiä, joilla voitaisiin välttää mahdollinen syrjintä. Asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan J jakson (Alankomaat) 2 kohdassa, joka koskee juuri "Alankomaiden yleistä vanhuusvakuutusta koskevan lainsäädännön soveltamista", säädetään seuraavaa:

"a) Vakuutuskausia ennen 1 päivää tammikuuta 1957, joiden aikana edunsaaja asui Alankomaiden alueella 15 vuotta täytettyään tai jona aikana asuessaan toisen jäsenvaltion alueella hän harjoitti toimintaa palkattuna työntekijänä Alankomaissa sinne sijoittautuneen työnantajan palveluksessa, pidetään myös sovellettaessa Alankomaiden yleistä vanhuusvakuutuslainsäädäntöä täyttyneinä vakuutuskausina, huolimatta siitä, että edunsaaja ei täytä edellytyksiä, joiden mukaan hänen osaltaan tällaisia kausia sallittaisiin käsiteltävän vakuutuskausina.

— —

c) Kun kysymys on avioliitossa olevasta naisesta, jonka aviomiehellä on oikeus Alankomaiden yleistä vanhuusvakuutusta koskevan lainsäädännön mukaiseen eläkkeeseen, avioliittokaudet, jotka edeltävät sitä päivää, jolloin nainen täytti 65 vuotta ja joiden aikana hän asui yhden tai useamman jäsenvaltion alueella, otetaan myös huomioon vakuutuskausina niiltä osin kuin nuo kaudet ovat päällekkäisiä hänen aviomiehensä täyttämien vakuutuskausien kanssa tämän lainsäädännön mukaan ja niiden kausien kanssa, jotka otetaan huomioon a alakohdan mukaan.

— —

e) Sikäli kuin kysymys on naisesta, joka on ollut avioliitossa ja jonka aviopuoliso on ollut Alankomaiden vanhuusvakuutusta koskevan lainsäädännön alainen tai

3 — Tätä edellytystä lievennetään 3.12.1985 annetun kuninkaallisen asetuksen 2 pykälässä, jonka mukaan sellaisen henkilön, joka on vakuutettu AOW:n mukaisesti ja joka on muuttanut Alankomaista, katsotaan asuneen Alankomaissa kuuden vuoden säännön mukaisesti.

katsotaan täyttäneen vakuutuskausia a alakohdan mukaan, kahden edellä olevan alakohdan määräyksiä sovelletaan soveltuvin osin.

— —"

5. Kerron tämän tapauksen tosiasiat. Ranskalainen aviopari Cabanis-Issarte muutti 23.11.1948 Alankomaihin Cabaniksen työtehtävien takia. Lukuun ottamatta aikaa 20.10.1960—12.11.1963 (Ranskassa asuminen) he asuivat Alankomaissa 15.7.1969 saakka, jolloin he palasivat lopullisesti Ranskaan. Cabanis työskenteli 18.2.1969 asti eli siihen asti, kun hän täytti 65 vuotta, minkä jälkeen hän sai täyttä vanhuuseläkettä AOW:n mukaisesti. Samasta päivästä alkaen hänen puolisonsa Cabanis-Issarte sai AOW:n nojalla puolison eläkettä [4].

Cabanis kuoli 7.10.1977, minkä jälkeen Cabanis-Issartelle myönnettiin naimattoman henkilön eläke AOW:n nojalla 1.4.1978 lähtien, ja tätä eläkettä Sociale Verzekeringsbank (toimivaltainen Alankomaiden viranomainen, jäljempänä SVB) vähensi 29 vakuuttamattoman vuoden perusteella. Tämä vähennys johtui ajanjaksosta 13.5.1924—23.11.1948, eli 15 ikävuoden täyttämisestä Alankomaihin muuttamiseen asti, sekä ajanjaksosta 15.7.1969—13.5.1974, eli lopullisesta Ranskaan paluusta 65 ikävuoden täyttämiseen asti.

Juuri viimeksi mainitun ajanjakson osalta (1969—1974) SVB totesi, että Cabanis-Issartella on oikeus eläkkeeseen, jos hän maksaa vapaaehtoiset maksut, ja asetti nämä maksut mahdollisimman korkeiksi 22.12.1971 annetun kuninkaallisen asetuksen 3 pykälän nojalla.

6. Cabanis-Issarte oletti saavansa asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan [5] mukaisesti samat maksujen alennukset kuin kyseisen valtion kansalaisille myönnetään, ja nosti kanteen päätöksestä, jolla maksun suuruus määriteltiin, Amsterdamin Raad van Beroepissa, joka totesi kanteen olevan perusteltu. SVB valitti tuomiosta Centrale Raad van Beroepiin, joka

4 — Itse asiassa Cabanis-Issartella oli ollut pakollinen vakuutus Alankomaissa asuessaan ja vapaaehtoinen vakuutus yhdessä puolisonsa kanssa 24.2.1961 annetun kuninkaallisen asetuksen 9 pykälän mukaisesti 20.10.1960— 12.11.1963, jolloin hänen miehensä maksoi vapaaehtoisen vakuutuksen maksut.

5 — 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Jollei tämän asetuksen erityisistä säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltion alueella asuvat henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat jäsenvaltion lainsäädännön mukaan samojen velvoitteiden alaisia ja nauttivat samoja etuja kuin tämän valtion kansalaiset."

esitti yhteisöjen tuomioistuimelle päätöksentekoaan varten seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Sovelletaanko asetusta (ETY) N:o 1408/71 mukaan lukien sen 3 artiklassa säädetty yhdenvertaisen kohtelun periaate tämän tapauksen vastaajan kaltaiseen henkilöön asetuksen 2 artiklan nojalla,

a) koska Cabanis-Issarten on katsottava olevan tämän asetuksen liitteessä V olevan H jakson 2 kohdan a alakohdassa (kuten liite oli numeroitu silloin, kun kiistanalainen päätös on annettu) tarkoitettu edunsaaja?

b) koska Cabanis-Issarten on katsottava olevan perheenjäsen tai (lopulta) jälkeenjäänyt edellä mainitun asetuksen 2 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sillä tuona ajankohtana sovelletun, 24.2.1961 annetun kuninkaallisen asetuksen 9 pykälän mukaan hänet oli vakuutettu (kolmannen henkilön toimesta), hänen nyt jo kuolleen aviomiehensä maksettua vapaaehtoisen vakuutuksen maksut (20.10.1960—12.11.1963)?

c) koska Cabanis-Issarten on katsottava olevan perheenjäsen tai jälkeenjäänyt, koska edellä mainitun liitteen 2 c ja c alakohdat yhdessä soveltuvat paitsi kyseessä olevana ajanjaksona myös tämän jakson ulkopuolella?

2) Voidaanko tällaisessa tapauksessa päätyä siihen, että sosiaaliturvaetuudet menetetään käytettäessä oikeutta vapaaseen liikkumiseen, minkä takia ETY:n perustamissopimuksen 48—51 artiklan päämäärää ei voida saavuttaa; jos näin on, mitä seurauksia tällä on sille, että edellytetään tiettyä kansallisuutta tässä asiassa kyseessä olevan maksettavan määrän pienentämiseksi?"

Ensimmäinen kysymys

7. Tässä on siis kysymys siitä, onko asetuksen N:o 1408/71 3 artiklassa säädetyn työntekijöiden, jotka ovat kyseisen valtion kansalaisia, ja siirtotyöläisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaista se, että Cabanis-Issarten asemassa oleva henkilö saa kyseisen valtion kansalaisille myönnettävät maksujen alennukset.

Nyt on täsmennettävä, että tässä tapauksessa on kyse vain vapaaehtoisesta vakuutuksesta maksettavien maksujen määrästä 15.7.1969 (jolloin Cabanis-Issarte muutti Alankomaista) ja 13.5.1974 (jolloin Cabanis-Issarte täytti 65 vuotta) väliseltä ajalta; sitä vastoin ei ole kiistetty sitä, että kyseessä olevana ajanjaksona Cabanis-Issartella ei ole oikeutta saada hyväkseen laskennallisia vakuutuskausia AOW:n tai asetuksen N:o 1408/71 liitteen VI nojalla. Totean vielä, että kyseisenä ajanjaksona Cabanis-Issarte ja hänen puolisonsa eivät asuneet Alankomaissa ja että puoliso ei sitä paitsi enää maksanut AOW:n mukaisia maksuja, sillä hän sai jo vanhuuseläkettä.

8. Kansallinen tuomioistuin puolestaan viittaa kolmeen eri säännökseen eli asetuksen N:o 1408/71 2 artiklaan ja saman asetuksen liitteessä VI olevan J jakson 2 kohdan a ja e alakohtaan, joiden perusteella Cabanis-Issartella voisi katsoa olevan oikeus saada alennuksia maksuista. On selvää, että kyseisten säännösten sovellettavuus edellyttää Cabanis-Issarten kuulumista asetuksen N:o 1408/71 henkilölliseen soveltamisalaan joko työntekijänä, perheenjäsenenä tai jälkeenjääneenä.

Tässä suhteessa on tuskin tarpeellista todeta, että asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdassa, jossa määritellään henkilöllinen soveltamisala, erotetaan kaksi selvästi toisistaan poikkeavaa edunsaajaryhmää: toisaalta työntekijät ja toisaalta heidän perheenjäsenensä ja jälkeenjääneensä.

9. On selvää, että koska Cabanis-Issarte ei ole koskaan työskennellyt Alankomaissa eikä muussakaan jäsenvaltiossa, häntä ei voida pitää asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuna työntekijänä; yhtä selvää on se, että hän kuuluu tämän asetuksen henkilölliseen soveltamisalaan, koska hän on tämän asetuksen tarkoittama siirtotyöläisen perheenjäsen ja sittemmin jälkeenjäänyt puoliso [6].

Kuten kaikki tässä tapauksessa käsityksensä esittäneet osapuolet ovat tarkkaan korostaneet, tämä seikka ei riitä siihen, että kyseisen valtion kansalaisten ja siirtotyöläisten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta olisi sovellettava Cabanis-Issarteen. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [7] asetuksessa tarkoitetut työntekijät voivat vaatia asetuksessa tarkoitettuja etuuksia *henkilön omina oikeuksina*, kun taas työntekijän perheenjäsenet tai jälkeenjääneet eivät voi vedota kuin *henkilön johdannaisiin oikeuksiin*, jotka on saatu perheenjäsenenä tai jälkeenjääneenä.

6 — Käsitteet perheenjäsen ja jälkeenjäänyt on määritelty vastaavasti kyseisen asetuksen 1 artiklan f ja g kohdassa.

7 — Ks. asia 40/76, Kermaschek, tuomio 23.11.1976 (Kok. 1976, s. 1669, 8 kohta). Ks. samoin asia C-310/91, Schmid, tuomio 27.5.1993 (Kok. 1993, s. I-3011, 12 kohta).

Tämän selvityksen tarkoitukselle merkittävää on siis lopulta se, onko vapaaehtoista vakuutusta koskevaan järjestelmään kuuluminen henkilön oma oikeus vai päinvastoin johdannainen, perheenjäsenenä tai jälkeenjääneenä saavutettu oikeus, ja jos jälkimmäinen vaihtoehto pitää paikkansa, on pääteltävä, mihin säännöksiin kyseessä oleva oikeus perustuu.

10. AOW:tä sovelletaan suoraan ja henkilökohtaisesti kaikkiin 15—65-vuotiaisiin Alankomaiden kansalaisiin riippumatta sukupuolesta ja aviosäädystä, joten on selvää, että eläkeoikeus ei ole siirtotyöläisen perheenjäsenenä tai jälkeenjääneenä saavutettu oikeus vaan henkilön oma oikeus sillä tavalla, että jokaisella olisi periaatteessa oikeus liittyä vapaaehtoiseen vakuutusjärjestelmään.

Valitusta käsittelevä kansallinen tuomioistuin toteaa kuitenkin (ensimmäisen kysymyksen b kohta), että ajanjaksona 20.10.1960—12.11.1963 Cabanis-Issarte on ollut vakuutettu (kolmannen toimesta) AOW:n mukaisesti 22.2.1961 annetun kuninkaallisen asetuksen 9 pykälän nojalla, koska hän oli kyseisen lainsäädännön mukaisesti vapaaehtoisesti vakuutetun henkilön puoliso, jolloin hän siis oli vakuutettu perheenjäsenenä.

11. Voiko siis ajatella, että vapaaehtoisen vakuutuksen saaminen kyseisenä ajanjaksona on Cabanis-Issartelle henkilön johdannainen oikeus, johon siis sovelletaan samoja edellytyksiä kuin kyseisen valtion kansalaisten osalta?

Vastaus tähän kysymykseen voi olla vain kielteinen. Jos tosiaankin on totta, että kansallisen tuomioistuimen tarkoittamana ajanjaksona Cabanis-Issarte on ollut vapaaehtoisesti vakuutettu, koska hänen aviomiehensä on kuulunut tällaiseen vakuutusjärjestelmään, eli siis perheenjäsenenä, on myös totta, että tässä tapauksessa merkityksellisenä ajanjaksona eli 15.7.1969—13.5.1974 hän ei voi vedota mihinkään oikeuteen tässä ominaisuudessaan. Tänä ajanjaksona Cabanis ei harjoittanut mitään ammattitoimintaa, vaan sai jo vanhuuseläkettä, eikä asunut enää Alankomaissa.

Cabanis-Issarten mahdollisuus turvautua vapaaehtoiseen vakuutukseen on siis kyseisenä ajanjaksona hänen oma oikeutensa, jonka Alankomaiden lainsäädäntö myöntää jokaiselle henkilölle, joka haluaa vielä olla vakuutettu pakollisen vakuutuksen lakattua olemasta voimassa, mikä on Cabanis-Issarten osalta tapahtunut hänen palattuaan lopullisesti Ranskaan.

12. Mielestäni Cabanis-Issarte ei voi myöskään saadakseen maksua alennetuksi vedota liitteessä VI olevan J jakson 2 kohdan a ja e alakohtaan (joihin kansallinen tuomioistuin viittaa ensimmäisen kysymyksensä a ja c kohdassa).

Se että naimisissa olevat naiset voivat tietyillä edellytyksillä vedota liitteessä VI oleviin säännöksiin, jotta AOW:n mukaiset vakuutuskaudet otettaisiin huomioon, on itse asiassa samantekevää siltä osin kuin on kyse vapaaehtoisen vakuutuksen saamisen edellytyksistä, joita säännellään kansallisessa lainsäädännössä [8] ja joita ei joka tapauksessa lainkaan oteta huomioon kyseisessä liitteessä.

13. On muistettava, että liitteen 2 kohdan a alakohdan tarkoituksena on taata sellaiselle henkilölle, joka ei saa kyseisessä AOW:ssä edellytettyjä siirtymäkauden etuja, mahdollisuus saada eläkeoikeuksia 1.1.1957 edeltäviltä ajanjaksoilta, joilla on yhteys Alankomaihin joko kyseisen henkilön asuinpaikan tai palkkatyön takia.

Tähän säännökseen ei varmasti voida soveltaa asetuksen laajaa henkilöllisen soveltamisalan tulkintaa, joten sitä ei voida soveltaa sellaiseen henkilöön kuin Cabanis-Issarte [9], joka ei ole asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettu työntekijä. Toisaalta tämä säännös koskee ainoastaan 1.1.1957 edeltäviä vakuutuskausia, kun taas tässä on kyse jakson 1969—1974 maksujen suuruudesta.

14. Lopuksi liitteen 2 kohdan e alakohtaa ei voida tulkita niin, että Cabanis-Issartella olisi oikeus saada alennus maksuista pelkästään, koska hän on naimisissa Alankomaiden yleistä vanhuusvakuutusta koskevan lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvan henkilön kanssa.

Itse asiassa kyseisenä ajanjaksona Cabanikseen ei sovellettu maksujen suorittamisen osalta Alankomaiden lainsäädäntöä, kuten edellytetään 2 kohdan e alakohdassa, jossa viitataan c alakohtaan. Sitä paitsi Cabanis-Issarte ei voi missään tapauksessa hyötyä näistä säännöksistä, koska, kuten on jo todettu, vapaaehtoisen vakuutuksen saaminen on Cabanis-Issarten henkilön oma

8 — Viittaan tässä asiaan 43/86, De Rijke, tuomio 24.9.1987 (Kok. 1987, s. 3611), jossa tuomioistuin totesi, että naimisissa oleva nainen ei voi liitteessä VI olevan 2 kohdan c alakohdan perusteella saada oikeutta kuulua vapaaehtoista vakuutusta koskevaan järjestelmään, kun AOW:n säätämä määräaika asiassa oli jo päättynyt.

9 — Cabanis-Issarte on kuitenkin hyötynyt tämän säännöksen soveltamisesta siltä osin kuin säännös kuuluu yhteen liitteen 2 kohdan c alakohdan kanssa. Ajanjakso vuodesta 1948 (jolloin hän sijoittautui miehensä kanssa Alankomaihin) 1.1.1957 asti (jolloin AOW astui voimaan) on myönnetty hänelle vakuutuskaudeksi AOW:n mukaisesti.

oikeus eikä oikeus, joka hänellä on siirtotyöläisen perheenjäsenenä ja/tai jälkeenjääneenä.

15. Edeltävien päätelmien perusteella totean, että asetuksen N:o 1408/71 2 artiklalla tai sen liitteessä VI olevan J jakson 2 kohdan säännöksellä ei anneta Cabanis-Issarten asemassa olevalle henkilölle mahdollisuutta vaatia vapaaehtoisen vakuutuksen maksujen alennuksia, joita myönnetään kyseisen valtion kansalaisille.

Toinen kysymys

16. Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, onko Cabanis-Issarten kohtelu yhteensopivaa henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen ja erityisesti perustamissopimuksen 48 ja 51 artiklan kanssa.

Tältä osin on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "48—51 artiklojen tarkoitusta ei saavuteta, jos työntekijät menettävät jäsenvaltion heille myöntämät sosiaaliturvaetuudet käyttäessään oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen" [10]. Tällainen seuraus estäisi itse asiassa yhteisön työntekijöitä käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja olisi siis tämän vapauden este [11]. Pitäen tämän mielessä yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt esimerkiksi, että kyseessä on syrjintä, jos kansallinen lainsäätäjä määrittelee edellytykset saada oikeuksia etuuksiin tai säilyttää nämä oikeudet siten, että edellytykset voi täyttää vain sellainen työntekijä, joka on kyseisen jäsenvaltion kansalainen [12].

17. Tässä ei selvästikään ole kyse sellaisesta tilanteesta, kun Cabanis-Issarte ei ole koskaan käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen suoraan eli työntekijänä, koska hän ei ole koskaan työskennellyt Alankomaissa eikä missään muussakaan jäsenvaltiossa.

Asiassa Spruyt antamassaan tuomiossa [13] yhteisöjen tuomioistuin tosin totesi, että naimisissa olevan naisen, joka halusi seurata puolisoaan tämän muuttaessa toiseen jäsenvaltioon, vapaan liikkuvuuden esteenä saatettiin pitää sitä, että liitteessä VI olevan 2 kohdan a ja e alakohtien säännöksellä yhdessä tulkittuina estetään naimisissa olevien naisten osalta naimisiinmenoa edeltävien Alankomaissa asumiskausien huomioon ottaminen, minkä seurauksena miesten ja yksin elävien

10 — Asia 284/84, Spruyt, tuomio 25.2.1986 (Kok. 1986, s. 685, 19 kohta).

11 — Samoin asia C-12/93, Drake, tuomio 20.9.1994, Kok. s. I-4337.

12 — Samoin ks. mm. asia C-349/87, Paraschi, tuomio 4.10.1991 (Kok. 1991, s. I-4501, 23 kohta).

13 — Asia C-349/87, tuomion 25 kohta.

naisten ja naimisissa olevien naisten kohtelu on erilaista, syrjivää ja vastoin perustavanlaatuista vapaan liikkuvuuden periaatetta.

On kuitenkin todettava, että tämä asia on täysin erilainen, koska tässä ei ole kyse kieltäytymisestä ottaa huomioon Alankomaissa todella asuneen naimisissa olevan naisen hyväksi kyseisenä ajanjaksona AOW:n voimaantuloa edeltäneitä vakuutuskausia, vaan ainoastaan vapaaehtoista vakuutusta koskevaan järjestelmään pääsyn edellytyksistä sellaiselta ajanjaksolta, joka ei ole ainoastaan AOW:n voimaantulon vaan myös puolison eläkeiän saavuttamisen jälkeinen.

18. Voi tosin kysyä sitä, olisiko kyseisenä aikana Cabanis-Issarten tulevaisuudennäkymien katsoa voineen ehkäistä Cabaniksen halua käyttää oikeutta vapaaseen liikkumiseen.

Mielestäni ongelmaa ei voi järkevästi esittää tällä tavalla ottaen huomioon kyseisen sosiaaliturvajärjestelmän luonne. Kuten komissio toteaa, tämä järjestelmä perustuu itse asiassa solidaarisuuden periaatteelle, minkä seurauksena ainoastaan sellaiset kansalaiset, joilla ei ole tuloja tai joiden tulot ovat erittäin vaatimattomat, voivat saada vapaaehtoisen vakuutuksen ja saada täyden eläkkeen maksettuaan erittäin alhaisia maksuja, jotka siis vastaavat korkeintaan 5 prosenttia maksettavan määrän enimmäismäärästä. Tämä tekee mahdolliseksi ymmärtää Alankomaiden lainsäätäjän perusteet sille, että se on rajoittanut mahdollisuuden maksujen alentamiseen kansalaisiinsa, mikä rajoitus ei tietenkään sovellu asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan J jakson 2 kohdan perusteella henkilöihin, jotka luokitellaan tämän olevan asetuksen tarkoittamiksi työntekijöiksi.

19. Edeltävien päätelmien perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa seuraavasti Centrale Raad van Beroepille:

"1) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tällä kohdalla ei estetä soveltamasta kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan ainoastaan kyseisen valtion kansalaisilla ja asetuksessa tarkoitetuilla työntekijöillä on oikeus vapaaehtoisen vakuutuksen maksujen alennukseen.

2) Tällaisella kansallisella lainsäädännöllä ei vaaranneta 48 ja 51 artiklan päämäärää."